

Warszawa, dnia 28 sierpnia 2023 r.

Sygn. akt VI Ka 826/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Morycz

protokolant: p.o. protokolanta sądowego A. Ś.

przy udziale prokuratora Mariusza Ejlflera

i oskarżycielki posiłkowej J. T.

po rozpoznaniu dnia 29 grudnia 2022 r., 27 czerwca 2023 r., 28 sierpnia 2023 r.

sprawy A. T., córki S. i J., ur. (...) w N.

oskarżonej o przestępstwo z art. 207 § 1 kk w zb. z art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Rejonowego w Legionowie

z dnia 20 maja 2022 r. sygn. akt II K 438/21

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w ramach czynu zarzucanego oskarżonej uznaje ją winną tego, że:

w nieustalonym dniu lutego 2016 r., jednak nie później niż w dniu 6 lutego 2016 r., przy ul. (...) w L., poprzez szarpanie, bicie pięściami, gryzienie, drapanie i duszenie, spowodowała u swojej matki J. T. wielomiejscowe zadrapania naskórka na czole, żuchwie w okolicy małżowiny usznej prawej, klatce piersiowej po stronie lewej w okolicy pachy i ramieniu lewym, obrzęk tkanek w okolicy prawego kącika ust oraz wybroczyny krwawe w skórze przedramienia lewego w kształcie odcisku zębów - wybroczyny po ugryzieniu, które to obrażenia skutkowały naruszeniem czynności narządów ciała na okres poniżej 7 dni, to jest czynu z art. 157 § 2 kk, na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 kpk umarzając prowadzone przeciwko niej postępowanie karne w tym zakresie;

w dniu 21 marca 2021 r. przy ul. (...) w L., poprzez szarpanie, bicie pięściami, drapanie, duszenie i uderzanie głową o podłogę, spowodowała u swojej matki J. T. powierzchowny uraz głowy - słuczenie, zadrapania naskórka na twarzy w okolicy podczołowej prawej i wardze górnej, zadrapania naskórka na szyi oraz zasinienia na ręku prawym i plecach, które to obrażenia skutkowały naruszeniem czynności narządów ciała na okres poniżej 7 dni, to jest czynu z art. 157 § 2 kk, na podstawie art. 66 § 1 kk, art. 67 § 1 kk warunkowo umarzając prowadzone przeciwko niej postępowanie karne w tym zakresie na okres 2 (dwóch) lat próby i na podstawie art 67 § 3 kk orzekając wobec niej na rzecz pokrzywdzonej J. T. nawiązkę w kwocie 1.500 (tysiąc pięćset) złotych;

zasądza od oskarżonej na rzecz oskarżycielki posiłkowej kwotę 840 (osiemset czterdzieści) złotych tytułem zwrotu wydatków związanych z ustanowieniem pełnomocnika z wyboru w postępowaniu odwoławczym;

zwalnia oskarżoną od kosztów sądowych w sprawie, przejmując wydatki na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 826/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 20 maja 2022 r. w sprawie o sygn. akt II K 438/21.

Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego
oskarżyciel posiłkowy
oskarżyciel prywatny
obrońca
oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego
inny

1.3. Granice zaskarżenia

<i>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</i>		
# na korzyść	# w całości	

# na niekorzyść		
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka	

	zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	Zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	
		A. T.	Utrzymywanie przez oskarżoną relacji z pokrzywdzoną Sytuacja majątkowa oskarżonej Dotychczasowa niekaralność oskarżonej Zachowanie oskarżonej	Korespondencja sms-owa - k.178-179v Informacja e - (...)k.207, 256 Karta karna - k.208 230, 257, 281

			miejscu zamieszkania	Wywiad środowiskowy - k.236-238
			Podjęcie przez pokrzywdzoną bezskutecznej próby odwołania darowizny na rzecz oskarżonej	Wyrok z uzasadnieniem, wyrok - k.275-283
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu.
<p>Utrzymywanie przez oskarżoną relacji z pokrzywdzoną</p> <p>Sytuacja majątkowa oskarżonej</p> <p>Dotychczasowa niekaralność oskarżonej</p> <p>Zachowanie oskarżonej w miejscu zamieszkania</p> <p>Podjęcie przez pokrzywdzoną bezskutecznej próby odwołania darowizny na rzecz oskarżonej</p>	<p>Korespondencja sms-owa</p> <p>Informacja e - (...)</p> <p>Karta karna</p> <p>Wywiad środowiskowy</p> <p>Wyrok z uzasadnieniem, wyrok</p>	<p>Dokumenty zostały sporządzone przez uprawnione osoby i podmioty, nie były kwestionowane i nie budziły też wątpliwości Sądu.</p>

<p>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu.

<p>STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
Lp.	Zarzut	
	<p>Obrońca oskarżonej zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:</p> <p>1. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wydanego orzeczenia, a to poprzez:</p> <p>a) obrazę art. 410 KPK w zw. z art. 7 KPK oraz art. 4 KPK poprzez ich niezastosowanie, a to poprzez niewłaściwą ocenę i przypisanie błędnego znaczenia zeznaniom świadków w sprawie skutkujące pominięciem szeregu okoliczności faktycznych ujawnionych w toku postępowania w zeznaniach świadków A. M., (k.127), M. M. (k.134 i nast. oraz k.85-86), R. P. (k.149 i nast. oraz k.39-40), N. K. (k.150 oraz</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

k. 66-67), J. M. (k.150 i nast.), które przemawiały na korzyść oskarżonej, a w tym:

- braku zeznań wskazujących na znęcanie się oskarżonej nad pokrzywdzoną w jakimkolwiek okresie objętym aktem oskarżenia
- podczas gdy świadkowie potwierdzali fakt występowania kłótni i sprzeczek pomiędzy oskarżoną a pokrzywdzoną, które nie realizowały znamion typu czynu określonego w art. 207 KK;

- natury konfliktu pomiędzy oskarżoną a pokrzywdzoną, który nie miał charakteru znęcania się silniejszej strony (oskarżonej) nad słabszą (pokrzywdzoną) - a stanowił konflikt pomiędzy matką i córką wynikający z braku wzajemnego zrozumienia i różnicy zdań co do istotnych życiowych kwestii, a występowanie kłótni w takich sytuacjach i o takim nasileniu jak pomiędzy oskarżoną a pokrzywdzoną jest naturalne i zrozumiałe;

- podłoża konfliktu pomiędzy oskarżoną a pokrzywdzoną - który wynikał z przymusowej i niekomfortowej dla obydwu stron sytuacji mieszkaniowej i finansowej;

co w konsekwencji skutkowało błędnym przypisaniem oskarżonej zrealizowania znamion typu czynu który jej zarzucono, a w konsekwencji niesłusznym skazaniem jej za popełnienie tego czynu.

b) obrazę art. 410 KPK w zw. z art. 7 KPK oraz art. 4 KPK a także art. 5 § 2 KPK poprzez ich niezastosowanie, a to poprzez niewłaściwą ocenę dowodu z opinii biegłego (k.73-74) skutkującą przyjęciem, iż obrażenia poszkodowanej były spowodowane przez oskarżoną, podczas gdy:

- opinia biegłego została sporządzona wyłącznie w oparciu o dokumentację medyczną zawierającą opis obrażeń - nie jest zatem możliwe wyłącznie na tej podstawie określenie rozległości obrażeń u pokrzywdzonej, w szczególności co do zdarzenia, które rzekomo miało miejsce w 2016 roku;

- opinia biegłego nie jest kategoryczna - biegły jedynie wskazuje na możliwość powstania obrażeń pokrzywdzonej w skutek czynu zarzucanego oskarżonej, nie wyklucza natomiast możliwości ich powstania w inny sposób;

co skutkowało rozstrzygnięciem na niekorzyść niedających

się usunąć wątpliwości co do okoliczności stanowiącej znamię czynu zarzucanego oskarżonej, a w konsekwencji niesłusznym skazaniem jej za ten czyn.

c) obrazę art. 410 KPK w zw. z art. 7 KPK oraz art. 4 KPK poprzez ich niezastosowanie, a to poprzez niewłaściwą, negatywną ocenę wiarygodności wyjaśnień oskarżonej oraz błędne przyznanie wiarygodności zeznaniom pokrzywdzonej, co skutkowało wadliwym przyjęciem, iż oskarżona zrealizowała znamiona zarzucanych jej czynów, podczas gdy to wyjaśnienia oskarżonej w większym stopniu korespondują z pozostałym materiałem dowodowym - a w szczególności z zeznaniami świadków złożonymi w sprawie - w którym brak jest jakichkolwiek bezpośrednich dowodów na to, że oskarżona znęcała się w sposób ciągły nad pokrzywdzoną w całym okresie zarzucanym w akcie oskarżenia, a także brak jest dowodów na rzekome bicie pięściami pokrzywdzonej po całym ciele, gryzienie i drapanie jej po twarzy oraz po całym ciele - a w związku z tym niezasadnie zostało przypisane oskarżonej

popelnienie zarzucanych jej czynów.

2. obrazę przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonej, a to poprzez:

a) obrazę art. 207 § 1 KK - poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, skutkujące przyjęciem zrealizowania przez oskarżoną znamion tego typu czynu zabronionego, podczas gdy działania oskarżonej w okresie objętym aktem oskarżenia nie stanowiły wypełnienia znamion tego typu czynu zabronionego, a przy tym:

- zarzucane oskarżonej działanie miało charakter incydentalny i nie cechowało się zamierzeniem, ciągłością w czasie oraz intensywnością wymaganą do zrealizowania tego czynu;

- zarzucane oskarżonej działanie mieściło się w granicach intensywności właściwych dla konfliktów rodzinnych o podobnych konfiguracjach układów zależności;

- konflikt pomiędzy oskarżoną i pokrzywdzoną był eskalowany przez obie strony, a działania podejmowane przez każdą z nich stanowiły w subiektywnej ocenie adekwatną odpowiedź na działania drugiej

(„wzajemne znęcanie”)

- nie można zatem twierdzić o istnieniu przewagi oskarżonej nad poszkodowaną pod jakimkolwiek względem, co jest konieczne dla przyjęcia, iż czyn oskarżonej stanowił formę znęcania się;

- stosunek zależności pomiędzy oskarżoną i pokrzywdzoną kształtował się odmiennie niż przyjął to Sąd I instancji: to oskarżona była i pozostaje ekonomicznie uzależniona od swojej matki - pokrzywdzonej, bo nie posiada dostatecznych środków utrzymania dla siebie i swojego dziecka, które wychowuje sama, ponosi koszty związane z własnością nieruchomości, z której nie może pobierać pożytków i nie może jej spieniężyć wobec stanowiska matki, która nie jest uprawniona do zajmowania tej nieruchomości, a pomimo to czerpie z niej korzyści.

b) obrazę art. 157 § 2 KK - poprzez jego błędne zastosowanie podczas gdy w zebranych materiałach dowodowych brakowało dowodów wskazujących na spowodowanie przez oskarżoną skutku stanowiącego znamię tego typu czynu zabronionego, a także dowodów na sam fakt powstania skutku wymaganego do wypełnienia znamion tego

	<p>typu czynu zabronionego - albowiem nie jest możliwe jednoznaczne określenie czy do uszczerbku na zdrowiu pokrzywdzonej doszło wyłącznie w skutek rzekomych działań oskarżonej, a także wobec braku dostatecznych dowodów w materiale zebranych w sprawie, nie jest możliwe ustalenie, iż obrażenia doznane przez poszkodowaną mają charakter uszczerbku opisanego w tym przepisie.</p>		
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.</p>			
<p>Ilość, rodzaj i wzajemne powiązanie zarzutów przemawiały za ich zbiorczym omówieniem.</p> <p>Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów związanych z zakwalifikowaniem czynu jako przestępstwo z art. 207 § 1 kk, to na wstępie wskazać należy, że Sąd Rejonowy znacznie ograniczył czas jego popełnienia, jako datę początkową przyjmując dzień 1 lutego 2016 r. Zważywszy na to, że wniesiono jedynie apelację na korzyść oskarżonej, ewentualne zdarzenia przed tą datą, a więc w okresie od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 31 stycznia 2016 r., nie były rozpatrywane. Nie zmienia to jednak faktu, iż rację ma skarżący, że</p>			

zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwalał na uznanie, że doszło do znęcania się. Pokrzywdzona opisała dwa zdarzenia, które dzieliło dużo czasu, bo aż 5 lat, to jest sytuację z początku lutego 2016 r. i z dnia 21 marca 2021 r. Wówczas to doznała obrażeń ciała, które zostały potwierdzone dokumentacją medyczną. Jeśli chodzi o inne zdarzenia, to nie potrafiła podać nie tylko ich dat, ale również okoliczności, w których miało do nich dojść i które mogłyby zostać zweryfikowane. Stwierdzenie, że oskarżona znęcała się nad nią przez cały ten czas, stosując przemoc fizyczną i psychiczną, jest oczywiście niewystarczające. Zwłaszcza, gdy nie znajdowało to oparcia w innych, obiektywnych dowodach, chociażby w postaci interwencji Policji, dokumentacji medycznej czy zeznań bezstronnych świadków.

Przesłuchiwani w niniejszej sprawie świadkowie albo nie stwierdzili żadnych oznak znęcania się - świadek A. M., w tym wykraczających poza zwykle nieporozumienia i klótnie, w których obie strony były aktywne - świadkowie M. M. i J. M. albo odnotowali jedynie głośne rozmowy, w tym na

temat opłat i wynajmu pokoi, reakcję oskarżonej na skutki sytuacji z dnia 21 marca 2021 r. i wygląd pokrzywdzonej po tym zdarzeniu - świadek R. P., albo widzieli skutki sytuacji z dnia 21 marca 2021 r., czerpiąc swoją wiedzę o niej od pokrzywdzonej - świadkowie N. K. i J. M.. Co zaś się tyczy świadka P. T., to od dawna nie zamieszkuje w tym miejscu i jego wiedza opierała się de facto jedynie na tym, co dowiedział się od pokrzywdzonej, z którą relacje są mocno ograniczone. Jak sam przyznał, „nie potrafię powiedzieć jak wyglądają relacje mamy z siostrą. Nie wiem czy mama prowokuje siostrę czy ona sama dokucza mamie” (k.80v-81). Ponadto nie jest osobą całkowicie bezstronną, albowiem nie mógł się porozumieć z oskarżoną co do należnej mu spłaty po ojcu, wskutek czego doszło niemal do licytacji nieruchomości.

W tym miejscu podkreślić należy, że nie każde niewłaściwe zachowanie można definiować jako znęcanie się. Ustawodawca nie zdefiniował pojęcia „znęcania się”. Z uwagi na to doktryna prawa wypracowała zasady jego interpretacji,

podkreślając, że należy je rozumieć

w dużym stopniu obiektywnie, tzn. dla przyjęcia lub odrzucenia wystąpienia tego znamienia nie jest wystarczające samo odczucie pokrzywdzonego, a miarodajne jest jedynie hipotetyczne odczucie wzorcowego obywatela, czyli człowieka o właściwym stopniu socjalizacji i wrażliwego na krzywdę drugiej osoby. O przyjęciu znęcania się rozstrzygają więc społecznie akceptowane wartości wyrażające się w normach etycznych i kulturowych.

Nie oznacza to jednak, że każde nieakceptowane etycznie zachowanie stanowi przejaw znęcania się, tak jak nie każde podniesienie głosu jest przemocą. Dla uznania, iż dochodzi do znęcania się, negatywnie oceniane zachowanie sprawcy musi osiągnąć określony, szczególnie wysoki poziom intensywności. Zdaniem Sądu Okręgowego zachowanie oskarżonej było niewłaściwe, dwukrotnie spowodowała u pokrzywdzonej obrażenia ciała, jednak

poza tym nie wykazano, żeby dopuszczała się nieprawidłowości za tym przemawiających.

Rodzinne

nieporozumienia czy kłótnie, w tym związane z niezadowoleniem ze sposobu wychowania, stworzonych warunków materialnych czy wspólnego zamieszkiwania, nie stanowią znęcania się.

Zwłaszcza, że relacje pomiędzy oskarżoną a pokrzywdzoną układają się nieprawidłowo od wielu lat. Sytuacja pogarszała się począwszy od 2010 r., gdy dom, w którym zamieszkują został darowany oskarżonej przez jej rodziców, w tym pokrzywdzoną, którzy zachowali prawo dalszego zamieszkiwania w tym miejscu do końca życia. Wówczas zaczęły się spory nie tylko na tle sposobu dysponowania tą nieruchomością, ale również rozliczeń finansowych. Dodatkowo zaostrzyła je konieczność spłaty brata oskarżonej, co wiązało się z koniecznością zaciągnięcia kredytu i wynajęcia pomieszczeń znajdujących się w budynku. Zwolennikiem tego rozwiązania była pokrzywdzona, nie zgadzając się na sprzedaż bądź licytację domu. Pomimo, że formalnym właścicielem nieruchomości stała się oskarżona, to

pokrzywdzona w dalszym ciągu uzurpowiała sobie prawo do podejmowania szeregu decyzji z nią związanych. Powyższe, jak również odmienne charaktery, poglądy i potrzeby - w tym wynikające z naturalnych różnic pokoleniowych - a ponadto obustronne zmęczenie związane ze wspólnym zamieszkiwaniem i koniecznością współpracy skutkowały powstawaniem różnego rodzaju sytuacji konfliktowych. Przy czym, opierając się na doświadczeniu życiowym, trudno sobie wyobrazić, żeby pokrzywdzona była w nich całkowicie bierna. Nie można wykluczyć prowokacji lub podsycania emocji z jej strony. Chociażby w formie słownej. Z pewnością znaczenie miała tu też bezskuteczna próba odwołania darowizny na rzecz oskarżonej, co z kolei spotkało się z usiłowaniami wyeksmitowania pokrzywdzonej.

Co istotne, pokrzywdzona nie musiała i nie musi zamieszkiwać z oskarżoną. Jak sama przyznała, posiada mieszkanie - kawalerkę o wielkości 32 m² w innym, nieodległym od L. mieście, to jest w N., w którym zdaniem Sądu Okręgowego mogłaby zamieszkać, nie chcąc dłużej znosić zarzucanego

oskarżonej znęcania się. Wprawdzie w/w mieszkanie ma być przez nią wynajmowane, przynosząc jej dochody, jednak nic nie stało i nie stoi na przeszkodzie, żeby wypowiedzieć umowę najmu i samemu tam zamieszkać. Ewentualnie sprzedać tę nieruchomość i kupić inną L., jeśli ta lokalizacja - z uwagi na podnoszonych przez nią lekarzy i koleżanki - ma dla niej tak duże znaczenie. Ponadto, jak wskazała oskarżona, pokrzywdzona ma jeszcze inną nieruchomość, to jest dom po dziadkach w miejscowości J. koło Z.. Wspólne zamieszkiwanie, de facto za wszelką cenę, przez trzy osoby w dużym, bo 250m² budziło i budzi uzasadnione wątpliwości, w tym pod względem ekonomicznym. Nawet, jeśli część pomieszczeń jest wynajmowana. Poza tym pokrzywdzona zajmuje oddzielne pomieszczenia. Nie jest więc tak, że jest uzależniona od oskarżonej, nie mogąc, także przez wyprowadzkę czy zamknięcie drzwi, odseparować się od jej osoby. Pokrzywdzona miała i ma taką możliwość, jednak - jak już wyżej wskazano - świadomie i dobrowolnie tego nie uczyniła i nie czyni. Tymczasem odseparowanie obu kobiet pozwoliłoby zdaniem Sądu

Okręgowego każdej z nich rozpocząć nowy rozdział swojego życia, w którym łączącym je jedynie raz na jakiś czas elementem byłoby dziecko oskarżonej, a wnuk pokrzywdzonej. W efekcie obie trwają w sytuacji, która prowadzi do autodestrukcji ich osób i relacji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że zgromadzony materiał dowodowy pozwala jedynie na stwierdzenie, że oskarżona dopuściła się dwóch czynów z art. 157 § 2 kk. Jeden z nich miał miejsce w nieustalonym dniu lutego 2016 r., jednak nie później niż w dniu 6 lutego 2016 r., a drugi w dniu 21 marca 2021 r. Wskazywały na to nie tylko zeznania pokrzywdzonej, znajdujące potwierdzenie w dokumentacji medycznej, a w przypadku drugiej sytuacji także w zeznaniach świadków R. P. i N. K., ale także wyjaśnienia samej oskarżonej, która przyznała, że doszło wówczas pomiędzy nimi do kłótni i szarpaniny. Wprawdzie wskazywała, że było to obustronne, czego nie można wykluczyć, jednak co do skutków, to widoczne obrażenia odnotowano wyłącznie u pokrzywdzonej. Zarazem brak podstaw do przyjęcia, żeby powstały one w innych okolicznościach.

Zwłaszcza, że w przypadku drugiej sytuacji wezwano na miejsce pogotowie ratunkowe, a ślady na ciele pokrzywdzonej widziały też inne osoby, nie mając wątpliwości, że były efektem użycia przemocy. Opinia biegłego, którą bezzasadnie kwestionował obrońca oskarżonej, odnosiła się do obrażeń i ich oceny pod kątem kwalifikacji prawnej. Biegły wskazał w niej, że odnotowane obrażenia mogły powstać w deklarowanych przez pokrzywdzoną okolicznościach. Biegły nie uczestniczył w tych zdarzeniach, jego rolą nie jest też ocena zgromadzonego materiału dowodowego, co jest zastrzeżone wyłącznie dla sądu, jednak mógł wskazać czy obrażenia korelują z opisem sytuacji, w tym sposobem działania domniemanego sprawcy. W tym przypadku udzielono odpowiedzi twierdzącej. Twierdzenie, że opinia nie jest kategorią byłą zatem oczywiście nieprawidłowe.

Opierając się na w/w dowodach, jak również obrażeniach pokrzywdzonej, z którymi korespondował sposób, w jaki miała zachowywać się oskarżona uznano w pierwszej kolejności, że w nieustalonym dniu lutego 2016 r., jednak nie później niż w dniu 6 lutego 2016 r., przy ul. (...)

w L., poprzez szarpanie, bicie pięściami, gryzienie, drapanie i duszenie, spowodowała u swojej matki J. T. wielomiejscowe zadrapania naskórka na czole, żuchwie w okolicy małżowiny usznej prawej, klatce piersiowej po stronie lewej w okolicy pachy i ramieniu lewym, obrzęk tkanek w okolicy prawego kącika ust oraz wybroczyny krwawe w skórze przedramienia lewego w kształcie odcisku zębów - wybroczyny po ugryzieniu, które to obrażenia skutkowały naruszeniem czynności narządów ciała na okres poniżej 7 dni, co wyczerpało znamiona czynu z art. 157 § 2 kk. Niemniej, w tym przypadku, a mieliśmy tu do czynienia z przestępstwem ściganym z oskarżenia prywatnego, nastąpiła negatywna przesłanka procesowa skutkująca koniecznością umorzenia postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 kpk.

Otóż zgodnie z dyspozycją art. 101 § 2 kk, karalność przestępstwa ściganego z oskarżenia prywatnego ustaje z upływem roku od czasu, gdy pokrzywdzony dowiedział się o osobie sprawcy przestępstwa, nie później jednak niż z upływem 3 lat od czasu jego popełnienia. Skoro zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa

złożono w dniu 29 marca 2021 r., w dniu 30 marca 2021 r. wszczęto dochodzenie, a w dniu 28 maja 2021 r. wniesiono akt oskarżenia, to nie ulega wątpliwości, że - przy przyjęciu, że oskarżona nie dopuściła się przestępstwa znęcania się - uprzednio doszło do przedawnienia karalności. Nie zmienia tego fakt, że zarzucono jej popełnienie czynu z art. 207 § 1 kk ściganego z oskarżenia publicznego. Jak bowiem słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie o sygn. akt IV KK 103/20, roczny okres przedawnienia liczony od momentu dowiedzenia się pokrzywdzonego o osobie sprawcy przestępstwa, wiąże także prokuratora, który może objąć takie przestępstwo ściganiem przed upływem terminu 3 lat, ale zarazem przed upływem roku od czasu, gdy pokrzywdzony dowiedział się o osobie sprawcy (terminy przedawnienia określone w art. 101 § 2 kk i art. 102 kk należy bowiem stosować również wtedy, gdy dojdzie do objęcia przestępstwa prywatnoskargowego ściganiem z urzędu w trybie art. 60 § 1 kpk). Do objęcia ściganiem takiego czynu może bowiem, co oczywiste, dojść tylko wtedy, gdy karalność przestępstwa prywatnoskargowego nie

uległa jeszcze przedawnieniu, a więc gdy sam pokrzywdzony może je nadal skutecznie ścigać.

Ponadto uznano, że w dniu 21 marca 2021 r. przy ul. (...) w L., poprzez szarpanie, bicie pięściami, drapanie, duszenie i uderzanie głową o podłogę, spowodowała u swojej matki J. T. powierzchowny uraz głowy - stłuczenie, zadrapania naskórka na twarzy w okolicy podoczodołowej prawej i wardze górnej, zadrapania naskórka na szyi oraz zasinienia na ręku prawym i plecach, które to obrażenia skutkowały naruszeniem czynności narządów ciała na okres poniżej 7 dni, co wyczerpało znamiona czynu z art. 157 § 2 kk. O ile popełnione przez nią przestępstwo także było ścigane z oskarżenia prywatnego, o tyle w tym przypadku jeszcze w tym samym roku, odpowiednio w dniach 29 marca 2021 r. i 30 marca 2021 r., wszczęto postępowanie i skierowano akt oskarżenia. W tym przypadku Sąd Okręgowy uznał, że jedynym prawidłowym rozstrzygnięciem będzie warunkowe umorzenie prowadzonego przeciwko oskarżonej postępowania na okres 2 lat próby z jednoczesnym orzeczeniem wobec niej na rzecz pokrzywdzonej

nawiązki w kwocie 1.500 złotych, która choć w niewielkim stopniu zrekompensuje jej negatywne następstwa tego, co ją spotkało. Skoro orzeczona zaskarżonym wyrokiem kwota 3.000 złotych z tego tytułu odnosiła się do znęcania się przez okres 5 lat, co miało się sprowadzać do w szczególności dwóch zdarzeń powodujących obrażenia ciała, to ostateczny wynik postępowania musiał skutkować jej obniżeniem.

Co do warunkowego umorzenia, to - po pierwsze - oskarżona była i jest osobą niekaraną, spełniając podstawową przesłankę instytucji warunkowego umorzenia postępowania. Po drugie, jak już wyżej wskazano, pomiędzy oskarżoną a pokrzywdzoną istnieje wieloletni konflikt na tle rodzinnym i finansowym, do którego przyczyniła się de facto pokrzywdzona, nie zgadzając się na sprzedaż bądź licytację domu należącego do pokrzywdzonej i nie wyprowadzając się do mieszkania, którego jest właścicielem. W efekcie obie kobiety funkcjonują w układzie, w którym przy odmiennych charakterach, poglądach i potrzebach nietrudno o nieporozumienia i kłótnie. Zwłaszcza w sytuacji, kiedy pokrzywdzona próbowała

odwołać darowiznę, a oskarżona ją wyeksmitować. Z pewnością trudno o tym zapomnieć. Po trzeciej, wątpliwym jest, żeby pokrzywdzona była tu całkowicie bez winy. Nie można wykluczyć prowokacji lub podsycania emocji z jej strony. Chociażby w formie słownej. To, że stwierdzono u niej obrażenia ciała nie oznacza, że nie doszło uprzednio do obustronnej szarpaniny. Po czwartej, oskarżona bardzo przejęła się stanem zdrowia oskarżonej i wezwała pogotowie ratunkowe, płacząc i ewidentnie żałując tego, do czego doszło. Ponadto po zaistniałej sytuacji, która miała miejsce 2,5 roku temu, relacje oskarżonej i pokrzywdzonej ustabilizowały się. Z relacji oskarżonej wynika, że kobiety wspólnie spędzają nawet święta i inne uroczystości. Być może nie są i nie będą one idealne, jednak na tyle poprawne, że nie dojdzie do podobnych incydentów w przyszłości. Istotną rolę będzie miało tu też rozstrzygnięcie, na jakie zdecydował się Sąd Okręgowy, a więc wyrok, który stwierdza winę, ale nie stanowi skazania. Na marginesie wskazać należy, że być może pokrzywdzona oczekiwała określonego wyniku niniejszego

postępowania, to jest wydania wyroku skazującego, pod kątem możliwości podjęcia kolejnej próby cofnięcia darowizny, co z kolei ponowne zagniłoby istniejący pomiędzy nimi konflikt. Tymczasem niezależnie od naganności postępowania oskarżonej, która jest osobą młodszą, silniejszą i powinna nie tylko być bardziej wyrozumiała dla matki, ale też panować nad swoim zachowaniem, pokrzywdzona również ma udział w jego powstaniu i istnieniu. Przyjęty okres próby będzie wystarczający do zweryfikowania zachowania oskarżonej. Jeśli w tym czasie ponownie naruszy porządek prawny, to możliwym będzie podjęcie postępowania i ponowne rozstrzygnięcie w tym zakresie.

Wniosek

Obrońca oskarżonej wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie oskarżonej od zarzucanego jej czynu.

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.

Obrońca oskarżonej słusznie twierdził, że nie doszło do wyczerpania

znamion czynu z art. 207 § 1 kk. Tyle, że oskarżona popełniła dwa czyny z art. 157 § 2 kk. W tej sytuacji wnioski o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie nie mógł być uwzględniony. Zamiast tego doszło do zmiany poprzez przypisanie jej dwóch w/w czynów, a następnie umorzenia postępowania co do jednego i warunkowego umorzenia co do drugiego z nich.

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>Wskazać wszystkie okoliczności, które sąd uwzględnił z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 439 k.p.k., art. 440 k.p.k.).</p>	
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności.</p>	
<p>ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>1</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy.</p>	
<p>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>1.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>

<p><i>Jak już wyżej wskazano, w miejsce czynu z art. 207 § 1 kk przypisano oskarżonej dwa czyny z art. 157 § 2 kk, a następnie - na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 kpk - umorzono prowadzone przeciwko niej postępowanie karne co do jednego i - na podstawie art. 66 § 1 kk, art. 67 § 1 kk - warunkowo umorzono prowadzone przeciwko niej postępowanie karne co do drugiego z nich. Ponadto orzeczono od niej na rzecz pokrzywdzonej nawiązkę w kwocie 1.500 złotych. Ostateczny wynik postępowania znalazł również odzwierciedlenie w rozstrzygnięciu o kosztach.</i></p>	
<p>Zwiąźle o powodach zmiany.</p>	
<p>Jak już wyżej wskazano, zgromadzony materiał dowodowy nie pozwolił na przyjęcie, że oskarżona dopuściła się przestępstwa znęcania się. Pokrzywdzona potrafiła podać jedynie daty i okoliczności dwóch sytuacji, kolejno z nieustalonego dnia lutego 2016 r., jednak nie później niż w dniu 6 lutego 2016 r i z dnia 21 marca 2021 r., poprzestając na gołosłownych i subiektywnych twierdzeniach w tym zakresie. Innych zdarzeń nie potwierdziły ani dokumenty, ani zeznania świadków. Ponadto nie każde nieporozumienia i kłótnie stanowią znęcanie się. Z tych względów przypisano jej czyny, które bezsprzecznie popełniła.</p>	

<p><i>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</i></p>		
<p><i>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia</i></p>		
		<p># art. 439 k.p.k.</p>
<p>Zwiąźle o powodach uchylecia.</p>		
	<p>Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości</p>	<p># art. 437 § 2 k.p.k.</p>

Zwiężle o powodach uchylenia.		
	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia.		
4.	Konieczność warunkowego umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia i warunkowego umorzenia ze wskazaniem podstawy prawnej warunkowego umorzenia postępowania.		
5.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia.		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
5.4. Inne rozstrzygnięcia z wyroku		
Lp.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
6. Koszty Procesu		
Wskazać oskarżonego.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.

A. T.	II-III	<p>Sąd Okręgowy zasądził od oskarżonej na rzecz oskarżycielki posiłkowej kwotę 840 tytułem zwrotu wydatków związanych z ustanowieniem pełnomocnika z wyboru w postępowaniu odwoławczym. Powyższe było konsekwencją uznania oskarżonej za winną popełnienia czynu z art. 157 § 2 kk. Wysokość w/w należności wynikała z § 11 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. Skoro pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej złożył wniosek w tym zakresie, to Sąd Okręgowy musiał go co do zasady uwzględnić. Przy czym, zważywszy na umorzenie postępowania co do drugiego z czynów z art. 157 § 2 kk, do stawki za pierwszy termin rozprawy odwoławczej nie doliczono kwoty 336 złotych za dwa kolejne, w których uczestniczył pełnomocnik.</p> <p>Ponadto, mając na uwadze częściową zasadność apelacji i ostateczny wynik procesu, zwolniono oskarżoną od kosztów sądowych w sprawie, przejmując wydatki na rachunek Skarbu Państwa.</p>
-------	--------	---

PODPIS

1.3 Granice zaskarżenia	
Wpisać kolejny numer załącznika 1	

Podmiot wnoszący apelację	Obrońca oskarżonej		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 20 maja 2022 r. w sprawie o sygn. akt II K 438/21.		
1.3.1 Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2 Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej		

	orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	Uchylenie	#	Zmiana